

ДИРЕКТИВА 2004/35/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 21 април 2004 година

**за екологична отговорност по отношение на
предотвратяването и отстраняването на екологичните щети**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално член 175, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията¹,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет²,

след като се консултираха с Комитета по регионите;

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора³, в светлината на общия текст, одобрен от Помирителния комитет на 10 март 2004 г.,

като имат предвид, че:

(1) В момента има много замърсени места в Общността, които представляват сериозна опасност за здравето, а загубата на биологичното разнообразие се е ускорила драматично през последните няколко десетки години. Бездействието би могло да доведе до увеличаване на замърсените места и до по-голяма загуба на биологичното разнообразие в бъдеще. Предотвратяването и отстраняването на екологичните щети, доколкото е възможно, съдейства за изпълнението на целите и принципите на екологичната политика на Общността, определени в Договора. Местните условия следва да се вземат под внимание, когато се решава как да се възстановят щетите.

(2) Предотвратяването и отстраняването на екологичните щети следва да се осъществява като се утвърждава принципа “замърсителят плаща”, както е посочено в Договора, следвайки принципа за устойчиво развитие. Следователно, основният принцип на директивата следва да бъде такъв, че оператор, чиято дейност е причинила екологични щети или непосредствена заплаха от такива щети, трябва да бъде държан финансово отговорен, за да бъдат принудени операторите да вземат мерки и да въведат практики за минимизиране на рисковете от екологични щети, което би намалило вероятността за финансова отговорност от тяхна страна.

(3) Тъй като целта на директивата за създаване обща рамка за предотвратяване и отстраняване на екологичните щети на приемлива за обществото цена, не може да бъде

¹ ОВ С 151 Е, 25.6.2002 г., стр. 132.

² ОВ С 241, 7.10.2002 г., стр. 162.

³ Становище на Европейския парламент от 14 май 2003 г. (все още непубликувано в Официален вестник). Обща позиция на Съвета от 18 септември 2003 г. (ОВ С 277, Е, 18.11.2003 г., стр. 10) и позиция на Европейския парламент от 17 декември 2003 г. (все още непубликувано в Официален вестник). Законодателна резолюция на Европейския парламент от 31 март 2004 г. и решение на Съвета от 30 март 2004 г.

постигната в задоволителна степен от държавите-членки, и следователно може да бъде осъществена по-добре на ниво Общност, като се има предвид обхвата на директивата и нейното влияние върху останалото законодателство на Общността, а именно Директива 79/409/ЕИО на Съвета от 2 април 1979 г. за опазване на дивите птици⁴, Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за запазване на естествените хабитати и на дивата фауна и флора⁵ и Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката на водите⁶, Комисията може да вземе мерки съгласно принципа на субсидиарността, както е предвидено в член 5 от Договора. Съгласно принципа на пропорционалността, както е предвидено в този член, настоящата директива не надхвърля рамките на необходимото за постигането на тази цел.

(4) Екологичните щети включват и щети, предизвикани от пренасяни по въздуха елементи, доколкото те нанасят щети на водата, земята и защитените видове и природни хабитати.

(5) Необходимо е да се дефинират понятията, които са от съществено значение за правилното тълкуване и прилагане на схемата, предвидена в настоящата директива, особено що се отнася до определението за екологични щети. Когато въпросното понятие произхожда от друго сродно законодателство на Общността, следва да се използва същата дефиниция, за да могат да се прилагат общи критерии и да се насърчава единното приложение.

(6) Защитените видове и природни хабитати могат също така да се дефинират и чрез позоваване на видовете и хабитатите, защитени от националното законодателство за опазване на природата. Въпреки това, следва да се отчитат специфичните ситуации, при които Общността или еквивалентното национално законодателство допуска известни отклонения в предвиденото ниво на защита на околната среда.

(7) При оценка на щетите на земята, съгласно определението от настоящата директива, е желателно да се използват процедури за оценка на риска, за да се определи степента, в която здравето на човека може да се повлияе неблагоприятно.

(8) Настоящата директива следва да се прилага, доколкото става дума за екологични щети, по отношение на трудовите дейности, криещи риск за здравето на човека или околната среда. Тези дейности следва да се определят, по принцип, чрез позоваване на съответното законодателство на Общността, което предвижда регулаторни изисквания по отношение на някои дейности и практики, за които се смята, че представляват потенциален или реален риск за здравето на човека или околната среда.

(9) Настоящата директива следва да се прилага и по отношение на щетите на защитените видове и природни хабитати, на всички трудови дейности, различни от онези, описани пряко или непряко чрез позоваване на законодателството на

⁴ ОВ L 103, 25.4.1979 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) 807/2003 (ОВ L 122, 16.5.2003 г., стр. 36).

⁵ ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр. 1).

⁶ ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1. Директива, изменена с Директива 2455/2001/ЕО (ОВ L 331, 15.12.2001 г., стр. 1).

Общността, като представляващи потенциален или реален риск за здравето на човека или околната среда. В такива случаи операторът следва да бъде държан под отговорност съгласно настоящата директива за всяка грешка или небрежност.

(10) Специално внимание следва да се обърне на Договора за Евратом и на съответните международни конвенции, както и на законодателството на Общността, регулиращо по-пълно и по-строго извършването на всички дейности, попадащи в обхвата на настоящата директива. Настоящата директива, която не дава допълнителни правила за конфликт на законите при определяне на правомощията на компетентните органи не засяга правилата за международната юрисдикция на съдилищата, предвидени, *inter alia*, в Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. за юрисдикцията и признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела⁷. Настоящата директива не следва да се прилага по отношение на дейности, чиято основна цел е да служат на националната отбрана или международната сигурност.

(11) Настоящата директива има за цел да предотврати и отстрани екологичните щети и не засяга правата на компенсация за традиционни щети, получени по което и да е международно споразумение, регулиращо гражданската отговорност.

(12) Много държави-членки се явяват страна по международни споразумения, третиращи въпроса за гражданската отговорност в конкретни области. Тези държави-членки следва да останат такива след влизането в сила на настоящата директива, а други държави-членки не следва да загубят възможността си да станат страни по тези споразумения.

(13) Не всички видове екологични щети могат да бъдат отстранени чрез механизма на отговорността. За да бъде този механизъм ефективен, следва да има един или повече идентифицирани замърсители, щетите следва да бъдат конкретни и измерими и следва да е налице причинна връзка между щетите и идентифицирания/ите замърсител/и. Следователно, отговорността не е подходящ инструмент за справяне с широко разпространени, дифузни замърсявания, където е невъзможно да се направи връзка между негативните екологични последици и действията или бездействието на определени индивидуални участници.

(14) Настоящата директива не се отнася за случаите на лично увреждане, за щети на частна собственост и за други икономически загуби и тя не засяга правата по отношение на тези видове щети.

(15) Тъй като предотвратяването и отстраняването на екологичните щети е задача, която съдейства пряко за провеждането на екологичната политика на Общността, обществените органи следва да се погрижат за подходяща реализация и прилагане на схемата, предвидена в настоящата директива.

(16) Възстановяването на околната среда следва да се извършва по ефикасен начин, който да гарантира постигането на съответните цели на възстановяването. За целта следва да се дефинира обща рамка, чието правилно прилагане се контролира от компетентния орган.

⁷ ОВ L 12, 16.1.2001 г., стр. 1. Регламент, изменен с Регламент (ЕО) 1496/2002 на Комисията (ОВ L 225, 22.8.2000 г., стр. 13).

(17) Следва да се предвидят подходящи разпоредби за ситуации, при които са налице няколко случая на екологични щети, настъпили по такъв начин, че компетентният орган не може да гарантира, че по едно и също време са взети всички необходими мерки за отстраняване на щетите. В такъв случай компетентният орган има право да реши кои от случаите на екологични щети следва да бъдат отстранени най-напред.

(18) Съгласно принципа “замърсителят плаща” оператор, предизвикал екологични щети, или създал непосредствена заплаха от такива щети, следва, по принцип, да понесе разходите за необходимите мерки за предотвратяване и отстраняване. В случаите, когато компетентен орган действа вместо оператора сам или чрез трета страна, този орган следва да се погрижи направените от него разходи да бъдат възстановени от оператора. Освен това е разумно операторите в крайна сметка да понесат разходите за оценката на екологичните щети и в зависимост от случая – за оценката на непосредствената заплаха от възникване на такива щети.

(19) Държавите-членки могат да въведат еднакъв начин за изчисление на административните и правните разходи, разходите по изпълнението и други общи разходи, подлежащи на възстановяване.

(20) Операторите не следва да понасят разходите за действия, свързани с предотвратяването и отстраняването на щетите, предприети съгласно настоящата директива, в ситуации, в които въпросните щети или непосредствена заплаха от такава произтича от определени събития, намиращи се извън контрола на оператора. Държавите-членки могат да разрешат на оператори, които не са допуснали грешка или небрежност, да не поемат разходите за мерките за отстраняване в ситуации, в които въпросните щети са нанесени в резултат от емисии или събития, които са били явно разрешени, или когато вероятността от нанасяне на щети не е могла да бъде известна по времето на настъпване на събитието или емисията.

(21) Операторите следва да поемат разходите, свързани с мерки за предотвратяване, когато вземането на тези мерки е било въпрос за начин на действие в съответствие със законодателните, регулаторните и административните разпоредби, регулиращи техните дейности или условията на дадено разрешително или одобрение.

(22) Държавите-членки могат да въведат национални правила за разпределяне на разходите, когато са налице няколко причинители. Държавите-членки могат да вземат предвид, по-специално, конкретната ситуация на потребителите на продукти, които не могат да бъдат държани отговорни за екологични щети при условията, приложими по отношение на производителите на тези продукти. В този случай разпределението на отговорността следва да се определя в съответствие с националните закони.

(23) Компетентните органи следва да имат право да им бъдат възстановени разходите за мерки за предотвратяване и отстраняване на щети, причинени от оператор, в разумен срок от време от датата на приключване на тези мерки.

(24) Необходимо е да се осигури наличието на ефикасни средства за реализация и прилагане, като се гарантира зачитането на законните интереси на съответните оператори и други заинтересовани страни. Компетентните органи следва да бъдат отговорни за конкретните задачи, изискващи съответна административна компетенция,

а именно задължението да се оцени надлежно значимостта на щетите и да се реши какви мерки за отстраняване следва да се вземат.

(25) Лицата, които са пострадали или има вероятност да пострадат от екологични щети, следва да имат право да искат от компетентните органи да предприемат действия. Но екологичната защита е област на взаимосвързани интереси, участниците в която не винаги ще реагират или ще бъдат в положение да реагират. Затова, на неправителствените организации, чиято дейност е посветена на защитата на околната среда, следва да се даде възможност да съдействат за ефикасното прилагане на настоящата директива.

(26) Заинтересованите физически и юридически лица следва да имат достъп до процедурите за ревизия на решенията, действията и бездействията на компетентните органи.

(27) Държавите-членки следва да вземат мерки за насърчаване на операторите да използват подходящи застрахователни и други мерки за финансова защита и за разработване на механизми за финансова защита и пазари за осигуряване на ефикасно покритие на финансовите задължения по настоящата директива.

(28) В случаите, когато екологичните щети засягат или има вероятност да засегнат няколко държави-членки, тези държави-членки следва да си сътрудничат с цел осигуряване на подходящи и ефикасни действия за предотвратяване и отстраняване на всякакви екологични щети. Държавите-членки могат да претендират за възстановяване на разходите им за действия за предотвратяване и отстраняване на щетите.

(29) Настоящата директива не следва да възпрепятства държавите-членки да поддържат и прилагат по-строги разпоредби по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети; тя не следва да бъде пречка за държавите-членки да вземат подходящи мерки във връзка със ситуации, в които може да се стигне до двойно възстановяване на разходите в резултат от едновременното действие на компетентния орган съгласно настоящата директива и лице, чието имущество е засегнато от екологичните щети.

(30) Щетите, нанесени преди крайния срок за прилагане на настоящата директива, няма да бъдат обект на нейните разпоредби.

(31) Държавите-членки следва да докладват на Комисията натрупания опит в прилагането на настоящата директива, за да може Комисията да реши, вземайки предвид влиянието върху устойчивото развитие и бъдещите рискове за околната среда, дали е необходима ревизия на настоящата директива,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет

Целта на настоящата директива е да се създаде рамка за екологична отговорност, основаваща се на принципа “замърсителят плаща” за предотвратяване и отстраняване на екологичните щети.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива, в сила са следните определения:

1. “екологични щети” означава:

- а) щети на защитени видове или природни хабитати, които включват всички щети със съществено неблагоприятно влияние върху осъществяването и поддръжката на благоприятен запазващ статут на тези хабитати и видове. Значението на това влияние ще се оценява като се има предвид основното условие, като се вземат внимание критериите, предвидени в приложение I.

Щетите по отношение на защитените видове и природни хабитати не включват предварително определените неблагоприятни ефекти, настъпили в резултат от действие на оператора, което е било явно разрешено от съответните органи, съгласно разпоредбите за прилагане на член 6, параграфи 3 и 4 или член 16 от Директива 92/43/ЕИО или член 9 от Директива 79/409/ЕИО, или в случая на хабитати и видове, които не са обхванати от законите на Общността, съгласно еквивалентните разпоредби на националните закони за запазване на природата.

- б) щети на водите, които включват всички щети със сериозно неблагоприятно въздействие върху екологичния, химичен и/или количествен статус и/или екологичен потенциал, съгласно определението от Директива 2000/60/ЕО на въпросните води, с изключение на неблагоприятните ефекти, при които се прилага член 4, параграф 7 от настоящата директива;
- в) щети на земята, които включват всяко замърсяване на земята, което създава значителна опасност за здравето на хората, чийто неблагоприятен ефект е породен от прякото или непряко въвеждане в, на или под земята на вещества, препарати, организми и микроорганизми;

2. “щети” означава подлежаща на измерване неблагоприятна промяна в природен ресурс или измеримо нарушение на услуга, свързана с природен ресурс, която/ето може да настъпи пряко или непряко;

3. “защитени видове и природни хабитати” означава:

- а) видовете, посочени в член 4, параграф 2 от Директива 79/409/ЕИО или изброени в приложение I към същата или в приложения II и IV към Директива 92/43/ЕИО;
- б) хабитатите на видовете, упоменати в член 4, параграф 2 от Директива 79/409/ЕИО или изброени в приложение I към нея или изброени в приложение II към Директива 92/43/ЕИО и природните хабитати, изброени в приложение I към Директива 92/43/ЕИО и местата за

развъждане и отдих на видовете, изброени в приложение IV към Директива 92/43/ЕИО; и

- в) по решение на държавата-членка – всеки хабитат или вид, който не е изброен в тези приложения, предназначен от държавата-членка за същите цели, като целите, предвидени в тези две директиви;

4. “консервационен статус” означава:

- а) по отношение на природен хабитат – сумата от въздействия, действащи върху природния хабитат и неговите типични видове, които могат да окажат влияние върху природното му естествено разпределение, структура и функции и върху дългосрочното оцеляване на типичните му видове, в зависимост от случая, на европейската територия на държавите-членки, за които е валиден Договорът, или на територията на държава-членка, или на естествения обхват на този хабитат;

Консервационният статус на природен хабитат се смята за “благоприятен”, когато:

- неговият природен обхват и зоните, влизащи в състава на този обхват, са устойчиви или нарастващи;
- специфичната структура и функции, необходими за дългосрочната му поддръжка, са налице с изгледи да продължат да бъдат налице в обозримото бъдеще, и
- консервационният статус на типичния му вид е благоприятен съгласно определението от буква б);

- б) по отношение на даден вид, сумата от въздействията, действащи върху този вид, които могат да окажат влияние върху дългосрочното разпространение и изобилие на неговите популации, в зависимост от случая, на европейската територия на държавите-членки, за които е валиден Договорът, или на територията на държава-членка, или на естествения обхват на този хабитат;

Консервационният статус на даден вид се смята за “благоприятен”, когато:

- данните за популационната динамика на съответния вид показват, че той се поддържа в дългосрочен план като жизнена компонента на природния си хабитат,
- естествения брой на вида не намалява и няма изгледи да намалее в недалечно бъдеще, и
- налице е и вероятно ще продължи да бъде налице достатъчно голям хабитат за дългосрочна поддръжка на неговите популации;

5. “води” означава всички води, под обхвата на Директива 2000/60/ЕО:

6. “оператор” означава всяко физическо или юридическо, частно или публично лице, което осъществява или контролира трудова дейност, или когато това е предвидено в националното законодателство – на което са делегирани решаващи икономически правомощия върху техническото осъществяване на тази дейност, включително притежателят на разрешително или право на такава дейност или лицето, регистриращо или съобщаващо за такава дейност;

7. “трудова дейност” означава всяка дейност, извършвана в хода на икономическа дейност, търговска дейност или работа, независимо дали е от частен, обществен, материален или идеален характер;
8. “емисия” означава изпускането в околната среда на вещества, препарати, организми или микроорганизми в резултат от човешка дейност;
9. “непосредствена заплаха от щети” означава достатъчно голяма вероятност за настъпване на екологични щети в бъдеще;
10. “мерки за предотвратяване” означава всички мерки, предприети в отговор на събитие, действие или пропуск, което е създадо непосредствена заплаха от екологични щети, с цел предотвратяване или минимизиране на тези щети;
11. “мерки за отстраняване” означава всяко действие или комбинация от действия, включително смекчаващи или временни мерки за възстановяване, рехабилитация или подмяна на увредени природни ресурси и/или увредени услуги или за осигуряване на еквивалентна алтернатива на тези ресурси или услуги, съгласно предвиденото в приложение II.
12. “природни ресурси” означава защитени видове и природни хабитати, вода и земя;
13. “услуги” и “услуги от природни източници” означава функциите, осъществявани от природен източник в полза на друг природен източник или на обществото;
14. “изходно състояние” означава състоянието по време на щетите на природните ресурси и услуги, които биха били налице, ако не бяха настъпили екологичните щети, оценено въз основа на най-добрата налична информация;
15. “възстановяване”, включително “естествено възстановяване”, означава по отношение на водата, защитените видове и природните хабитати, връщането на увредените природни ресурси и/или увредени хабитати в изходно състояние, а в случая на увреждане на земята – елиминирането на всички значими рискове за неблагоприятно въздействие върху здравето на човека;
16. “разходи” означава разходите, оправдани от необходимостта да се осигури правилно и ефикасно прилагане на настоящата директива, включително разходите за оценка на екологичните щети, непосредствената заплаха от такива щети, алтернативните действия, както и административните и правните разходи, разходите по прилагане, разходите за събиране на данни и други общи разходи, като разходи за мониторинг и надзор.

Член 3

Обхват

1. Настоящата директива се прилага за:
 - а) екологични щети, причинени от някоя от трудовите дейности, изброени в приложение III, и непосредствената заплаха от такива щети, възникнала в резултат от някоя от тези дейности.
 - б) щети на защитени видове и природни хабитати, причинени от трудови дейности, различни от изброените в приложение III, и непосредствената

заплаха от такива щети, възникнала в резултат от някоя от тези дейности, независимо дали операторът е допуснал грешка или небрежност.

2. Настоящата директива се прилага без да засяга по-строгото законодателство на Общността, регулиращо извършването на някоя от дейностите, попадащи в обхвата на настоящата директива, и без да засяга законодателството на Общността, съдържащо правила за конфликти на юрисдикцията.
3. Без да засяга съответното национално законодателство, настоящата директива не дава на частни страни право на обезщетение в резултат от екологични щети или непосредствена заплаха от такива щети.

Член 4

Изключения

1. Настоящата директива не обхваща екологичните щети и непосредствената заплаха от такива щети, предизвикана от:
 - а) въоръжени конфликти, военни действия, граждански войни и въстания;
 - б) природни явления от изключителен, неизбежен и непреодолим характер.
2. Настоящата директива не се отнася за екологични щети и за непосредствена заплаха от такива щети, възникнала в резултат от инцидент, отговорността и обезщетението за който попадат в обхвата на някоя от Международните конвенции, изброени в приложение IV, включително бъдещите изменения на същите, които са в сила в заинтересованите държави-членки.
3. Настоящата директива не засяга правото на оператора да ограничи отговорността си съгласно националното законодателство, прилагайки Конвенцията за ограничаване на отговорността при морски искиове (LLMC) от 1976 г., включително бъдещите изменения на Конвенцията, или Конвенцията от Страсбург за ограничаване на отговорността при корабоплаване във вътрешността (CLNI) от 1988 г., включително бъдещите изменения на Конвенцията.
4. Настоящата директива не се отнася за ядрени рискове и екологични щети и за непосредствена заплаха от такива щети, предизвикана от дейностите, обхванати от Договора за създаване на Европейска общност за атомна енергия или предизвикана от инцидент или дейност, отговорността и обезщетението за който попадат в обхвата на някоя от международните конвенции, изброени в приложение V, включително бъдещите изменения на същите.
5. Настоящата директива се прилага само при екологични щети и при непосредствената заплаха от такива щети, предизвикани от замърсяване с комплексен характер, когато е възможно да се установи причинна връзка между щетите и дейностите на индивидуалните оператори.
6. Настоящата директива не се отнася за дейности, чиято основна цел е да служат на националната отбрана или на международната сигурност, нито за дейности, чиято основна цел е защитата от природни бедствия.

Член 5

Превантивни действия

1. Когато екологичните щети още не са възникнали, но съществува непосредствена заплаха от възникването на такива щети, операторът извършва незабавно необходимите превантивни действия.
2. Държавите-членки осигуряват, когато е необходимо, както и във всички случаи, когато непосредствената опасност от екологични щети не е отстранена, независимо от превантивните мерки, предприети от оператора, операторите да уведомят колкото се може по-скоро компетентните органи за всички съответни аспекти на ситуацията.
3. Компетентният орган може по всяко време:
 - а) да поиска от оператора да представи информация за всяка непосредствена заплаха от екологични щети и за всеки подозрителен случай на такава заплаха;
 - б) да поиска от оператора да предприеме необходимите превантивни мерки.
 - в) да даде на оператора указания, които следва да бъдат спазени при вземането на необходимите превантивни мерки; и
 - г) да вземе сам необходимите мерки за предотвратяване.
4. Компетентният орган изисква от оператора да вземе превантивни мерки. Ако операторът не изпълни задълженията, предвидени в параграфи 1 или 3, букви б) или в), не може да бъде идентифициран, или не е длъжен да поеме разходите по настоящата директива, компетентният орган може да вземе сам тези мерки.

Член 6

Мерки за отстраняване

1. Когато екологичните щети са възникнали, операторът незабавно уведомява компетентния орган за всички съответни аспекти на ситуацията и да предприеме:
 - а) всички практически мерки за незабавен контрол, събиране, премахване или друг начин на справяне със съответните замърсители и/или други последствия от щетите, с цел да се ограничат или предотвратят по-нататъшните екологични щети и неблагоприятните ефекти за здравето на човека или по-нататъшното влошаване на услугите, и
 - б) необходимите мерки за отстраняване съгласно член 7.
2. Компетентният орган може по всяко време:
 - а) да поиска от оператора да даде допълнителна информация за всяка възникнала щета;
 - б) да предприеме, да изиска от оператора да предприеме или да даде указания на оператора относно всички практически мерки за незабавен контрол, събиране, премахване или друг начин на справяне със

съответните замърсители и/или други последствия от щетите, с цел да се ограничат или предотвратят по-нататъшните екологични щети и неблагоприятните ефекти за здравето на човека или по-нататъшното влошаване на услугите;

- в) да поиска от оператора да вземе необходимите мерки за отстраняване;
 - г) да даде на оператора указания, които следва да бъдат спазени, когато се вземат необходимите мерки за отстраняване; и
 - д) да вземе сам необходимите мерки за отстраняване;
3. Компетентният орган изисква от оператора да вземе мерки за отстраняване. Ако операторът не изпълни задължението, предвидено в параграфи 1 или 2, букви б), в) или г), не може да бъде идентифициран, или не е длъжен да поеме разходите по настоящата директива, компетентният орган може да вземе сам тези мерки, като мерки от последна инстанция.

Член 7

Определяне на мерки за отстраняване

1. Операторите определят потенциалните мерки за отстраняване съгласно приложение II и ги представят за одобрение от компетентния орган, освен ако компетентният орган е взел мерки съгласно член 6, параграф 2, буква д) и параграф 3.
2. Компетентният орган решава какви мерки за отстраняване да се приложат съгласно приложение II и със съдействието на съответния оператор, ако е необходимо.
3. При възникване на няколко екологични щети по начин, при който компетентният орган не може да гарантира едновременното вземане на необходимите мерки за отстраняване, компетентният орган има право да реши кой случай на екологични щети да бъде отстранен най-напред.

При вземането на това решение компетентният орган взема под внимание, *inter alia*, естеството, обхвата и тежестта на различните възникнали екологични щети и вероятността за естественото им отстраняване. Вземат се предвид и рисковете за здравето на човека.

4. Компетентният орган кани лицата по член 12, параграф 1 и във всички случаи лицата, на чиято земя ще се предприемат действия за отстраняване, да представят своите наблюдения и взема под внимание тези наблюдения.

Член 8

Разходи за предотвратяване и отстраняване

1. Разходите във връзка с действията за предотвратяване и отстраняване, предприети съгласно настоящата директива, са за сметка на оператора.
2. Съгласно параграфи 3 и 4 компетентният орган осигурява чрез гаранция върху имуществото или чрез друга подходяща гаранция от страна на оператора възстановяването на разходите, направени във връзка с действията за

предотвратяване или отстраняване на предизвиканите щети или непосредствена заплаха от щети, предприети съгласно настоящата директива.

Въпреки това, обаче, компетентният орган може да реши да не иска възстановяване на пълните разходи, когато разходите, направени за тази цел, биха били по-големи от подлежащата на възстановяване сума, или когато операторът не може да бъде идентифициран.

3. Операторът не е длъжен да поеме разходите във връзка с действия за предотвратяване или отстраняване, предприети съгласно настоящата директива, ако може да докаже, че екологичните щети или непосредствената заплаха от такава щети:

- а) е била предизвикана от трета страна и е възникнала независимо от обстоятелството, че са били взети съответните мерки за безопасност, или
- б) е възникнала в резултат от изпълнение на принудителна заповед или указание на обществен орган, различна от заповед или указание, дадени в резултат от емисия или инцидент, предизвикани от собствената дейност на оператора.

В такива случаи държавите-членки вземат съответни мерки, за да може операторът да си възстанови направените разходи.

4. Държавите-членки могат да освободят оператора от поемането на разходите за действия по отстраняване, предприети съгласно настоящата директива, когато същият докаже, че не е допуснал грешка или небрежност, и че екологичните щети са били предизвикани от:

- а) емисия или събитие, разрешени изрично и отговарящи напълно на условията на разрешение, дадено от или съгласно валидните национални закони и разпоредби, които прилагат законодателните мерки, приети от Общността, описани в приложение III, като приложени на датата на емисията или събитието;
- б) емисия или дейност или произволен начин на използване на продукт в хода на дейност, за която операторът покаже, че не е било вероятно да предизвика екологични щети, изхождайки от научните и технически познания по времето на изпускане на емисията или извършване на дейността.

5. Мерките, взети от компетентните органи съгласно член 5, параграфи 3 и 4 и член 6, параграфи 2 и 3, няма да засегнат съответния оператор съгласно настоящата директива, и не засягат членове 87 и 88 от Договора.

Член 9

Разпределяне на разходите при наличие на няколко причинители

Настоящата директива не засяга разпоредбите на националните законодателства относно разпределението на разходите при наличие на няколко причинители, особено по отношение на разпределението на отговорността между производителя и потребителя на продукта.

Член 10

Срок за възстановяване на разходите

Компетентният орган има право да заведе срещу оператора дело за възстановяване на разходите, или ако случаят е такъв – срещу трета страна, която е причинила щетите или непосредствената опасност от щети по отношение на които и да е мерки, взети в изпълнение на настоящата директива, в срок от пет години от датата на по-късното от следните събития – завършването на мерките или идентифицирането на отговорния оператор или трета страна.

Член 11

Компетентен орган

1. Държавите-членки определят компетентния/ите орган/и, отговорни за изпълнението на задълженията, предвидени в настоящата директива.
2. Задължението да се установи кой оператор е причинил щетите или непосредствената заплаха от щети, да се оцени значимостта на тази щети и да се определи какви мерки за отстраняване следва да се вземат с оглед на приложение II, е на компетентния орган. За тази цел, компетентният орган има право да изисква от съответния оператор да направи собствена оценка и да представи всяка необходима информация и данни.
3. Държавите-членки имат грижата компетентният орган да може да даде право или да поиска от трети страни да вземат необходимите мерки за предотвратяване или отстраняване.
4. Всяко решение, взето съгласно настоящата директива, което налага мерки за предотвратяване или отстраняване, указва точните основания, на които се базира. Това решение се съобщава незабавно на съответния оператор, който същевременно бива уведомен за законните мерки за отстраняване, предвидени от действащите закони в съответната държава-членка, и за срока, в който се вземат тези мерки за отстраняване.

Член 12

Искане за действие

1. Физически и юридически лица, които:
 - а) са засегнати или има вероятност да бъдат засегнати от екологични щети; или
 - б) имат достатъчен интерес от вземането на екологично решение във връзка с щетите, или алтернативно,
 - в) претендират за нарушено право, когато законът за административните процедури на държавата-членка предвижда такова предварително условие,

имат право да представят на компетентния орган своите наблюдения във връзка със случаи на екологични щети или непосредствена заплаха от щети, които са им известни и имат право да искат от компетентния орган да предприеме действия съгласно настоящата директива.

Съдържанието на “имат достатъчен интерес” и “нарушено право” се определя от държавите-членки.

За целта, интересът на всяка неправителствена организация, която се бори за защита на околната среда и отговаря на изискванията на националното законодателство, се смята за достатъчен за целите на алинея б). Освен това се смята, че тези организации имат права, които могат да бъдат нарушени за целите на алинея в).

2. Искането за действие се придружава от съответната информация и данни, подкрепящи представените наблюдения във връзка с конкретните щети.
3. Когато искането за действие и придружаващите го наблюдения показват убедително, че са налице екологични щети, компетентният орган разглежда всички наблюдения и искания за действие. При тези обстоятелства компетентният орган дава на оператора възможност да изложи своето виждане по отношение на искането за действие и придружаващите го наблюдения.
4. Компетентният орган информира колкото се може по-скоро, но във всеки случай – в съгласие със съответните разпоредби от националното законодателство, лицата, предвидени в параграф 1, представили наблюденията си на органа, за решението си да приеме или отхвърли искането за действие, като посочва причините за това.
5. Държавите-членки могат да решат да не прилагат параграфи 1 и 4 в случаи на непосредствена заплаха от щети.

Член 13

Процедури за проверка

1. Лицата, предвидени в член 12, параграф 1, имат достъп до съда или до друг независим и безпристрастен обществен орган, който е компетентен да проверява процесуалната и материална законност на решенията, действията и бездействията на компетентния орган, съгласно настоящата директива.
2. Настоящата директива не засяга никаква разпоредба от националното законодателство, която регулира достъпа до правосъдието, както и на тези, които изискват да се изчерпят административните процедури на проверка, преди да се започне съдебно производство.

Член 14

Финансова сигурност

1. Държавите-членки вземат мерки за насърчаване на създаването на документи и пазари за финансови гаранции чрез подходящи икономически и финансови оператори, включително финансови механизми в случай на несъстоятелност, с

цел да дадат възможност на операторите да използват финансови гаранции, които да покрият отговорностите им съгласно настоящата директива.

2. До 30 април 2010 г. Комисията ще представи доклад за ефективността на директивата от гледна точка на реалното възстановяване на екологичните щети, за достъпността на разумна цена и за условията на застраховка и други видове финансови гаранции за дейностите, обхванати от приложение III. Освен това, докладът следва да съдържа следните аспекти по отношение на финансовите гаранции: постепенен подход, таван на финансовата гаранция и изключване на дейностите с малък риск. В светлината на този доклад и на разширената оценка на въздействието, включваща анализ на приходите и разходите, Комисията прави предложения за система на съгласувана задължителна финансова гаранция, ако е необходимо.

Член 15

Сътрудничество между държавите-членки

1. Когато екологичните щети засягат или има вероятност да засегнат няколко държави-членки, тези държави-членки си сътрудничат, включително чрез подходящ обмен на информация, с цел осигуряване вземането на мерки за предотвратяване, и където е необходимо – за отстраняване на екологичните щети.
2. При възникване на екологични щети, държавата-членка, на чиято територия са възникнали щетите, осигурява достатъчно информация на потенциално засегнатите държави-членки.
3. Когато държава-членка открие щети в своите граници, които не са породени от държавата-членка, тя може да докладва въпроса на Комисията и на всяка заинтересована държава-членка. Тя може да направи препоръки за вземане на мерки за предотвратяване и отстраняване и може да поиска, съгласно настоящата директива, да ѝ бъдат възстановени направените от нея разходи във връзка с взетите мерки за предотвратяване и отстраняване.

Член 16

Взаимоотношения с националното законодателство

1. Настоящата директива не представлява пречка за държавите-членки да поддържат и приемат по-строги разпоредби във връзка с предотвратяването и отстраняването на екологичните щети, включително откриването на допълнителни дейности, подлежащи на изискванията за предотвратяване и отстраняване от настоящата директива, и откриването на допълнителни отговорни страни.
2. Настоящата директива не представлява пречка за държавите-членки да вземат подходящи мерки, като забрана за двойно възстановяване на разходите, по отношение на ситуации, при които може да се получи двойно възстановяване в резултат от едновременните мерки на компетентния орган по настоящата директива и лице, чието имущество е засегнато от екологичните щети.

Член 17

Временно прилагане

Настоящата директива не се отнася за:

- щети, предизвикани от емисия, събитие или инцидент, възникнали преди датата, посочена в член 19, параграф 1,
- щети, предизвикани от емисия, събитие или инцидент, възникнали след датата, посочена в член 19, параграф 1, когато същите са резултат от конкретна дейност, извършена и приключила преди въпросната дата,
- щети, ако са изминали повече от 30 години от възникването на емисията, събитието или инцидента, довели до щетите.

Член 18

Доклади и проверки

1. Държавите-членки докладват на Комисията за натрупания опит в прилагането на настоящата директива най-късно до 30 април 2013 г. Този доклад включва информацията и данните, описани в приложение IV.
2. На тази база Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета до 30 април 2014 г., който съдържа подходящи предложения за изменение.
3. Докладът, предвиден в параграф 2, включва преглед на:
 - а) прилагане на:
 - член 4, параграфи 2 и 4 във връзка с изключването на замърсяването, предмет на международните актове, изброени в приложения IV и V, от обхвата на настоящата директива, и
 - член 4, параграф 3 във връзка с правото на оператора да ограничи отговорността си съгласно международните конвенции, предвидени в член 4, параграф 3,

Комисията взема предвид опита, натрупан на съответните международни форуми, като ИМО и Евратом, и съответните международни договори, както и степента, в която тези актове са влезли в сила и/или са били реализирани от държавите-членки и/или са били изменени, вземайки предвид всички съответни примери за екологични щети, възникнали в резултат от такива дейности, и мерките, взети за отстраняването им, и разликите между нивото на отговорност в държавите-членки, и разглеждайки зависимостта между отговорността на корабособствениците и приноса на получателите на петрол, вземайки предвид всички проучвания по темата, извършени от Международните фондове за компенсация на петролните замърсявания;

- б) прилагане на настоящата директива по отношение на екологичните щети, причинени от генетично модифицирани организми (GMO), особено в светлината на натрупания опит на съответните международни форуми и конвенции, като Конвенцията за биологичното разнообразие и Протокола за

биологична безопасност от Картаген, както и резултатите от всички инциденти с екологични щети, причинени от ГМО;

- в) прилагането на настоящата директива по отношение на защитените видове и природните хабитати;
- г) документите, които са подходящи за включване в приложения III, IV и V.

Член 19

Изпълнение

1. Държавите-членки въвеждат в сила необходимите законови, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят законодателството си в съответствие с настоящата директива преди 30 април 2007 г. Те незабавно уведомяват Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки уведомяват Комисията за текста на основните разпоредби от приетото от тях национално законодателство в областта, регулирана от настоящата директива, както и таблици на съответствието между разпоредбите на настоящата директива и приетите национални разпоредби.

Член 20

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила от датата на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 21

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 21 април 2004 година.

За Европейския парламент:

Председател

P. Cox

За Съвета:

Председател

D. Roche

ПРИЛОЖЕНИЕ I

КРИТЕРИИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1, БУКВА А)

Значителността на всички щети, които имат неблагоприятен ефект върху постигането или поддържането на благоприятен консервационен статус на хабитатите или видовете, следва да се оценява чрез позоваване на консервационния статус в момента на щетите, услугите, предоставени от създадените от тях удобства, и тяхната способност за естествено възстановяване. Сериозните неблагоприятни промени в изходните условия следва да се определят чрез измерими данни, като:

- брой на индивидите, тяхната гъстота и обхванатата площ,
- ролята на конкретните индивиди или на увредената зона по отношение на консервацията на вида или хабитата, редкостта на вида или хабитата (оценена на местно, регионално и по-високо ниво, включително на ниво Общност),
- способността на вида да се разпространява (съгласно динамиката, присъща на този вид или на тази популация), неговата жизнеспособност или способността на хабитата за естествено възстановяване (съгласно динамиката, присъща на отличителния за него вид или на тяхната популация).
- способността на вида или на хабитата след настъпване на щетите да се възстанови в кратък срок, без друга намеса, освен засилени мерки за защита, до състояние, водещо само по силата на динамиката на вида или хабитата, до състояние, което е еквивалентно или по-добро от изходното.

Щетите със сериозен ефект върху здравето на човека трябва да се класифицират като значителни.

Следните щети не е необходимо да се класифицират като значителни:

- негативните отклонения, които са по-малки от естествените колебания, смятани за нормални за въпросния вид или хабитат,
- негативните отклонения, дължащи се на естествени причини, или настъпили в резултат от намеса, свързана с нормалното управление на местата, съгласно определеното в документите на хабитата или в целевите документи, или извършвана в минал период от собственици или оператори,
- щети на вида или хабитата, за които е установено, че ще се възстановят в кратък срок и без намеса или до изходното състояние, или до състояние, водещо единствено по силата на динамиката на вида или хабитата, до състояние, смятано за еквивалентно или по-добро от изходното.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ОТСТРАНЯВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНИ ЩЕТИ

Настоящото приложение задава основна рамка, която следва да се спазва при избор на най-подходящите мерки за осигуряване на отстраняването на екологичните щети.

1. Отстраняване на щетите на водите и защитените видове и природни хабитати

Отстраняването на екологичните щети, нанесени на водите и защитените видове и природни хабитати се постига чрез възстановяване на околната среда до изходното ѝ състояние чрез основно, допълнително и компенсаторно отстраняване, като:

- а) “основно” отстраняване е всяка мярка за отстраняване, която връща увредените природни ресурси и/или увредени услуги до или в посока към изходното състояние;
- б) “допълнително” отстраняване е всяка мярка за отстраняване, предприета по отношение на природни ресурси и/или услуги, чиято цел е да компенсира факта, че основната мярка за отстраняване не води до пълно възстановяване на увредените природни ресурси и/или услуги,
- в) “компенсаторно” отстраняване е всяко действие, предприето за компенсиране на междинните загуби на природни ресурси и/или услуги, настъпили от датата на възникване на щетите до момента, в който основните мерки за отстраняване постигнат пълен ефект
- г) “междинни загуби” са загубите, настъпили поради факта, че увредените природни ресурси и/или услуги не могат да изпълняват екологичната си функция или да осигуряват услуги на останалите природни ресурси или на обществото, докато основните и допълнителни мерки не дадат ефект. Те не включват финансово обезщетение за членовете на обществото.

Когато основното отстраняване не доведе до възстановяване на околната среда до изходното ѝ състояние, се предприема допълнително отстраняване. Освен това, за компенсация на междинните загуби се предприема компенсаторно отстраняване.

Отстраняването на екологичните щети по отношение на водата и на защитените видове и природни хабитати предполага също отстраняване на всички значителни рискове за здравето на човека.

1.1. Цели на отстраняването

Цел на основното отстраняване

- 1.1.1. Целта на основното отстраняване е да се възстановят увредените природни ресурси и/или услуги до или в посока към изходното състояние;

Цел на допълнителното отстраняване

- 1.1.2. Когато увредените природни ресурси и/или услуги не се връщат в изходното си състояние, се предприема допълнително отстраняване. Целта на допълнителното отстраняване е да се осигури подобно ниво на природните ресурси и/или услуги, включително, ако е необходимо, на

друго място, каквото би било налице, ако увреденото място се беше върнало в изходното си състояние. Когато е възможно и необходимо, новото място следва да бъде географски свързано с увреденото място, като се вземат предвид интересите на засегнатото население.

Цел на компенсаторното отстраняване

- 1.1.3. Компенсаторното отстраняване се предприема, за да компенсира междинните щети на природните ресурси и услуги по време на възстановяването. Тази компенсация включва допълнителни подобрения в защитените природни хабитати и видове и води в увреденото място и в новото място. Тя не включва финансово обезщетение за членовете на обществото.

1.2. Определяне на мерките за отстраняване

Определяне на основните мерки за отстраняване

- 1.2.1. Разглеждат се възможностите, включващи действия за пряко възстановяване на природните ресурси и услуги към изходното състояние в ускорени срокове или чрез естествено възстановяване.

Определяне на допълнителните и компенсаторните мерки за отстраняване

- 1.2.2. Когато се разглежда обхвата на допълнителните и компенсаторните мерки за отстраняване, най-напред се обмисля използването на подходи за еквивалентност източник-източник или услуга-услуга. При такива подходи най-напред се разглеждат действията, осигуряващи природни ресурси и/или услуги от същия вид, качество и количество, като увредените такива. Когато това не е възможно, се осигуряват алтернативни природни ресурси и услуги. Например, влошеното качество може да се компенсира с повишено количество на мерките за отстраняване.
- 1.2.3. Ако не е възможно да се използват първите избрани подходи за еквивалентност източник-източник или услуга-услуга, се използват алтернативни методи за оценка. Компетентният орган може да определи метода, например парична оценка за определяне на степента на необходимите допълнителни и компенсаторни мерки за отстраняване. Ако е възможно да се направи оценка на изгубените ресурси и/или услуги, но не може да се направи оценка на природните ресурси и/или услуги за подмяна в разумен срок или на разумна цена, компетентният орган може да определи мерки за отстраняване, чиято цена е еквивалентна на оценката на паричната стойност на изгубените природни ресурси и/или услуги.

Допълнителните и компенсаторни мерки за отстраняване следва да бъдат планирани така, че да осигуряват допълнителни природни ресурси и/или услуги, които да отразяват времевите приоритети и времевия профил на мерките за отстраняване. Например, колкото е по-дълъг интервалът от време до достигане на изходните условия, толкова по-голям е обемът на компенсаторните мерки за отстраняване, които ще се предприемат (при равни други условия).

1.3. Избор на възможности за отстраняване

1.3.1. Разумните възможности за отстраняване се оценяват, като се използват най-добрите налични технологии, основаващи се на следните критерии:

- Влиянието на всяка възможност върху здравето и безопасността на човека,
- Цената за реализация на възможността,
- Изгледите за успех на всяка от възможностите,
- Степента, в която всяка от възможностите ще предотврати бъдещи щети и ще избегне вторични щети в резултат от прилагане на възможността,
- Степента, в която всяка от възможностите благоприятства всяка от компонентите на природния ресурс и/или услуга,
- Степента, в която всяка от възможностите отчита съответните социални, икономически и културни съображения и други сродни фактори, характерни за местността,
- Срокът от време, необходим за ефикасно възстановяване на екологичните щети,
- Степента, в която всяка от възможностите постига възстановяване на мястото на екологичните щети,
- Географската връзка с увреденото място.

1.3.2. При оценката на различните установени възможности за отстраняване, могат да се изберат основни мерки за отстраняване, които не водят до пълно възстановяване на увредените води или защитени видове и природни хабитати до изходните им условия, или такива, които водят до по-бавното им възстановяване. Това решение може да се вземе само ако вследствие на решението природните ресурси и/или услуги, съществували преди това на първоначалното място, се компенсират от увеличаващи се допълнителни и компенсаторни действия, осигуряващи ниво на природните ресурси и/или услуги, подобно на съществувалото преди това. Такъв е случаят, например, когато еквивалентните природни ресурси и/или услуги могат да бъдат осигурени на друго място на по-ниска цена. Тези допълнителни мерки за отстраняване се определят съгласно правилата, определени в раздел 1.2.2.

1.3.3. Независимо от правилата, определени в раздел 1.3.2. и съгласно член 7, параграф 3, компетентният орган има право да реши да не се вземат по-нататъшни мерки за отстраняване, ако:

- а) взетите до момента мерки за отстраняване гарантират, че вече не съществува значителен риск от неблагоприятни последствия за здравето на човека, водите, и защитените видове и природни хабитати, и
- б) цената на мерките за отстраняване, които следва да се вземат, за да се достигне изходното състояние, или подобно ниво няма да съответства на постигнатите екологични резултати.

2. Отстраняване на щетите на земята

Вземат се необходимите мерки за осигуряване като минимум на отстраняването, контрола, събирането и намаляването на съответните замърсители, така че замърсената земя, отчитайки настоящата ѝ употреба или утвърдената бъдеща употреба, вече да не представлява значителен риск за неблагоприятно влияние върху здравето на човека. Наличието на такива рискове се оценява чрез процедурата за оценка на риска, като се вземат под внимание характеристиките и функциите на почвата, вида и концентрацията на вредните вещества, препарати, организми и микроорганизми, опасността, която крият, и вероятността за тяхното разпространение. Употребата се установява въз основа на разпоредбите за използване на земята и на други сродни валидни разпоредби в момента на възникване на щетите, ако има такива.

Ако използването на земята претърпи промяна, следва да се вземат всички необходими мерки за предотвратяване на неблагоприятните последици за здравето на човека.

Ако липсват разпоредби за използването на земята или други подобни разпоредби, използването на конкретната зона на възникване на щетите се определя на базата на природата на съответната зона, като се вземе предвид бъдещото ѝ развитие.

Разглежда се възможността за естествено възстановяване, т.е., възможност, при която няма да се предприеме никаква пряка намеса на човека в процеса на възстановяване.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ДЕЙНОСТИ, ПРЕДВИДЕНИ В ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1

1. Действието на инсталации, изискващи разрешение съгласно Директива 96/61/ЕО на Съвета от 24 септември 1996 г. относно комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването¹. Това означава всички дейности, посочени в приложение I към Директива 96/61/ЕО, с изключение на инсталациите или частите от инсталации, използвани за изследвания, разработка и тестване на нови продукти и процеси.

2. Операции, свързани с управлението на отпадъците, включващи събиране, транспорт, рециклиране и изхвърляне на отпадъци и на опасни отпадъци, включително контрола на тези операции и последващите грижи за депата за отпадъци, изискващи разрешение и регистрация съгласно Директива 75/442/ЕИО на Съвета от 15 юли 1975 г. за отпадъците² и Директива 91/689/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. относно опасните отпадъци³.

Тези операции включват, *inter alia*, експлоатацията на сметищата съгласно Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депониране на отпадъци⁴ и експлоатацията на инсталации за изгаряне съгласно Директива 2000/76/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 декември 2000 г. относно изгарянето на отпадъците⁵.

За целите на настоящата директива държавите-членки могат да решат, че тези операции няма да включват разпръскването на утайки от канални нечистотии от преработвателните инсталации на градски канални води, пречистени по определен стандарт за земеделски цели.

3. Всички изливания в повърхностните води във вътрешността, изискващи предварително разрешение съгласно Директива 76/464/ЕИО на Съвета от 4 май 1976 г. относно замърсяването на водната околна среда на Общността, причинено от определени опасни вещества⁶.
4. Всички изливания на вещества в подземните води, изискващи предварително разрешение съгласно Директива 80/68/ЕИО на Съвета от 17 декември 1979 г. относно опазването на подпочвените води от замърсяване, причинено от определени опасни вещества⁷.
5. Изливането или впръскването на замърсители в повърхностните или в подпочвени води, изискващо разрешение, одобрение или регистрация съгласно Директива 2000/60/ЕО.

¹ ОВ L 257, 10.10.1996 г., стр. 26. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) 1882/2003.

² ОВ L 194, 25.7.1975 г., стр. 39. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) 1882/2003.

³ ОВ L 377, 31.12.1991 г., стр. 20. Директива, изменена с Директива 94/31/ЕО (ОВ L 168, 2.7.1994 г., стр. 28).

⁴ ОВ L 182, 16.7.1999, стр. 1. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) 1882/2003.

⁵ ОВ L 332, 28.12.2000 г., стр. 91.

⁶ ОВ L 129, 18.5.1976 г., стр. 23. Директива, изменена с Директива 2000/60/ЕО.

⁷ ОВ L 20, 26.1.1980 г., стр. 43. Директива, изменена с Директива 91/692/ЕИО (ОВ L 377, 31.12.1991 г., стр. 48).

6. Конфискация и отнемане на вода, изискващи предварително одобрение съгласно Директива 2000/60/ЕО.
7. Производството, използването, съхранението, обработката, пълненето, изпускането в околната среда и транспортирането на място на:
- а) опасни вещества, определени в член 2, параграф 2 от Директива 67/548/ЕИО на Съвета от 27 юни 1967 г. за сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно класификацията, опаковането и етиктирането на опасни вещества⁸.
 - б) опасни препарати, определени в член 2, параграф 2 от Директива 1999/45/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 1999 г. относно сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, по отношение на класифицирането, опаковането и етиктирането на опасни препарати.
 - в) продукти за растителна защита, определени в член 2, параграф 1 от Директива 91/414/ЕИО на Съвета от 15 юли 1991 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита¹⁰.
 - г) биоцидни продукти, определени в член 2, параграф 1, буква а) от Директива 98/8/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно пускането на пазара на биоцидни продукти¹¹.
8. Транспортирането по шосета, ж.п.линии, вътрешни водни пътища, море и въздух на опасни стоки или замърсяващи стоки съгласно определението от приложение А към Директива 94/55/ЕО на Съвета от 21 ноември 1994 г. относно сближаване на законодателствата на държавите-членки по отношение на автомобилния превоз на опасни товари¹² или в приложение към Директива 96/49/ЕО на Съвета от 23 юли 1996 г. относно сближаване на законодателствата на държавите-членки по отношение на железопътния превоз на опасни товари¹³ или съгласно определението от Директива 93/75/ЕИО на Съвета от 13 септември 1993 г. относно минималните изисквания за корабите, които плават към или отплават от пристанищата на Общността и превозват опасни или замърсяващи товари¹⁴.
9. Действието на инсталациите, подлежащи на одобрение съгласно Директива 84/36/ЕО на Съвета от 28 юни 1984 г. за борба със замърсяването на въздуха от промишлени инсталации¹⁵ във връзка с изпускането във въздуха на някое от замърсяващите вещества, обхванати от упоменатата по-горе директива.
10. Всяка съдържаща се употреба, включително транспорт, на генетично модифицирани микроорганизми съгласно определението от Директива

⁸ ОВ L 196, 16.8.1967 г., стр. 1. Директива, изменена с Регламент (ЕО) 807/2003.

¹⁰ ОВ L 230, 19.8.1991 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) 806/2003 (ОВ L 122, 16.5.2003 г., стр. 1).

¹¹ ОВ L 123, 24.4.1998 г., стр. 1. Директива, изменена с Регламент (ЕО) 1882/2003.

¹² ОВ L 319, 12.12.1994 г., стр. 7. Директива, последно изменена Директива 2003/28/ЕО на Комисията (ОВ L 90, 8.4.2003 г., стр. 45).

¹³ ОВ L 235, 17.9.1996 г., стр. 25. Директива, последно изменена Директива 2003/29/ЕО на Комисията (ОВ L 90, 8.4.2003 г., стр. 47).

¹⁴ ОВ L 247, 5.10.1993 г., стр. 19. Директива, последно изменена с Директива 2002/84/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 324, 29.11.2002 г., стр. 53).

¹⁵ ОВ L 188, 16.7.1984 г., стр. 20. Директива, изменена с Директива 91/692/ЕИО (ОВ L 377, 31.12.1991 г., стр. 48).

90/219/ЕИО на Съвета от 23 април 1990 г. относно работа с генетично модифицирани микроорганизми в контролирани условия¹⁶.

11. Всяко умишлено изпускане в околната среда, транспортиране и пускане на пазара на генетично модифицирани организми съгласно определението от Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 1990 г.¹⁷.
12. Трансгранични пратки с отпадъци в рамките на Европейския съюз, изискващи разрешение или забранени по смисъла на Регламент (ЕИО) № 259/93 на Съвета от 1 февруари 1993 г. относно наблюдението и контрола на превозите на отпадъци в рамките на, за и от Европейската общност¹⁸.

¹⁶ ОВ L 117, 8.5.1990 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) 1882/2003.

¹⁷ ОВ L 106, 17.4.2001 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) 1830/2003 (ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 24).

¹⁸ ОВ L 30, 6.2.1993 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с регламент (ЕО) 2557/2001 на Комисията (ОВ L 349, 31.12.2001 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

МЕЖДУНАРОДНИ КОНВЕНЦИИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 4, ПАРАГРАФ 2

- а) Международната конвенция от 27 ноември 1992 г. за гражданска отговорност за щети от замърсяване с нефт;
- б) Международната конвенция от 27 ноември 1992 г. за създаване на Международен фонд за обезщетяване на щетите, причинени от петролни замърсявания;
- в) Международната конвенция от 23 март 2001 г. за гражданска отговорност за щети от петролни резервоари;
- г) Международната конвенция от 3 май 1996 г. за отговорност и обезщетяване за щетите, причинени при пренасянето на опасни и вредни вещества по море;
- д) Конвенция от 10 октомври 1999 г. за гражданска отговорност за щети, причинени при пренасяне на опасни стоки по шосета, ж.п. линии и вътрешни водни пътища.

ПРИЛОЖЕНИЕ V

МЕЖДУНАРОДНИ МЕХАНИЗМИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 4, ПАРАГРАФ 4

- а) Парижката конвенция от 29 юли 1960 г. за отговорността на трети страни в областта на ядрената енергия и Брюкселската допълнителна конвенция от 31 януари 1963 г.;
- б) Виенската конвенция от 21 май 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда;
- в) Конвенцията от 12 септември 1997 г. за допълнително обезщетяване за ядрена вреда;
- г) Съвместния протокол от 21 септември 1988 г. във връзка с прилагането на Виенската конвенция и Парижката конвенция;
- д) Брюкселската конвенция от 17 декември 1971 г. за гражданска отговорност в областта на морския транспорт на ядрени материали.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

ИНФОРМАЦИЯ И ДАННИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 18, ПАРАГРАФ 1

Докладите, посочени в член 18, параграф 1, съдържат списък от случаи на екологични щети и случаи на екологична отговорност съгласно настоящата директива, като всеки от случаите включва следната информация и данни:

1. Вид на екологичната щети, дата на възникване и/или установяване на щетите и дата на започване на съдебна процедура, съгласно настоящата директива.
2. Код за класификация на дейностите на отговорното/ите юридически лице/а¹⁹.
3. Използване на процедура за съдебна проверка от страна на отговорните страни или на квалифицирани лица. (Посочва се видът на ищците и резултатът от процедурата.)
4. Резултат от процеса на отстраняване.
5. Дата на приключване на процедурата.

Държавите-членки могат да включат в докладите си всякаква информация и данни, каквито сметнат за полезни за оценка на функционирането на настоящата директива, например:

1. Разходите, направени за мерки за отстраняване и предотвратяване съгласно определението от настоящата директива:
 - заплатени пряко от отговорните страни, ако има такава информация;
 - възстановени *ex post facto* от отговорните страни;
 - невъзстановени от отговорните страни (Да се посочат причините за невъзстановяването.)
2. Резултати от действията за популяризиране и прилагане на използваните механизми за финансова гаранция съгласно настоящата директива.
3. Оценка на допълнителните годишни административни разходи, направени от публичната администрация за създаване и функциониране на необходимите административни структури за реализация и прилагане на настоящата директива.

Декларация на Комисията във връзка с член 14, параграф 2 – Директива за отговорността по отношение на околната среда

Комисията взема под внимание член 14, параграф 2. Съгласно този член, шест години след влизане в сила на настоящата директива Комисията представя доклад, отразяващ, *inter alia*, наличието при разумна цена и условия на застраховка и други видове финансови гаранции. Докладът по-специално взема под внимание развитието от пазарните насоки на подходящи продукти за финансова гаранция по отношение на визираните аспекти. Освен това, той разглежда постепенния подход в зависимост от

¹⁹ Може да бъде използван код по NACE (Регламент (ЕИО) 3037/90 на Съвета от 9 октомври 1990 г. относно статистическата класификация на икономически дейности в Европейската общност (ОВ L 293, 24.10.1990 г., стр. 1).

вида на щетите и естеството на рисковете. При необходимост Комисията прави предложения в светлината на доклада във възможно най-кратък срок. Комисията прави оценка на въздействието, обхващаща икономическите, социалните и екологичните аспекти в съответствие с действащите правила и по-специално—с междуинституционните договори за подобряване на законотворчеството и неговата връзка с оценката на въздействието [COM(2002) 276 окончателен].